

Vlaams
Parlement

ingediend op **1729** (2018-2019) – Nr. 1
26 oktober 2018 (2018-2019)

Beleidsbrief

Vlaamse Rand
2018-2019

ingediend door minister Ben Weyts

INHOUD

1	Managementsamenvatting.....	4
2	Lijst van afkortingen	5
3	Strategische en operationele doelstellingen.....	7
3.1	Strategische doelstelling: Rechtstreekse initiatieven voor een ge- coördineerd Randbeleid	7
3.1.1	Operationele doelstelling: Onthaal en integratie	7
3.1.2	Operationele doelstelling: Taalbarometer en Documentatie- centrum Vlaamse Rand.....	10
3.1.3	Operationele doelstelling: Coördinatieplatform Stand van de Rand	11
3.1.4	Operationele doelstelling: Verdere uitbouw FeliXart	12
3.1.5	Operationele doelstelling: Een open communicatiebeleid voeren en aansturen	13
3.1.6	Operationele doelstelling: Samenwerken en ondersteunen	14
3.2	Strategische doelstelling: vzw 'de Rand': eerste partner voor het Vlaamse Randbeleid.....	15
3.2.1	Vzw 'de Rand': eerste partner voor het Vlaamse Randbeleid	15
3.3	Strategische doelstelling: de Vlaamse Rand vanuit andere beleids- domeinen en invalshoeken.....	18
3.3.1	Operationele doelstelling: Huisvesting	18
3.3.2	Operationele doelstelling: Taalwetgeving – Binnenlands Bestuur.....	19
3.3.3	Operationele doelstelling: Onderwijs	21
3.3.4	Operationele doelstelling: Werk	21
3.3.5	Operationele doelstelling: Economie.....	22
3.3.6	Operationele doelstelling: Mobiliteit.....	23
3.3.7	Operationele doelstelling: Cultuur, jeugd, sport en vereni- gingsleven.....	25
3.3.8	Operationele doelstelling: Welzijn en Gezondheid, Vlabzorg- invest	26
3.3.9	Operationele doelstelling: Toerisme.....	26
3.3.10	Operationele doelstelling: Integratie en inburgering	27
3.4	Strategische doelstelling: Het Groene karakter van de Rand bewa- ken.....	29
3.4.1	Operationele doelstelling: Waardevolle natuur koesteren en versterken.....	29
3.4.2	Operationele doelstelling: Open Ruimte	30
3.4.3	Operationele doelstelling: Landbouw betere kansen bie- den.....	30

4	Bijlage	32
4.1	Begroting 2018	32
4.2	Regelgevingsagenda	32
4.3	Wijze waarop gevolg is gegeven aan de moties en resoluties	33
4.4	Opvolging aanbevelingen van het Rekenhof	33
4.5	Opvolging arresten van het Grondwettelijk Hof en het Hof van Justitie	33

1 Managementsamenvatting

In 2018 steeg het budget voor de Vlaamse Rand met bijna 40%. Er werd 1,5 miljoen euro extra vrijgemaakt, waarvan 1 miljoen bestemd is voor de vergroening van de Gemeenschapscentra en 500.000 euro een recurrente toelage is waarmee vzw 'de Rand' indien nodig een vangnet kan bieden voor het Vlaamse verenigingsleven. Deze nooit geziene budgetverhoging toont aan dat ik ook op het einde van de legislatuur voluit blijf inzetten op de bescherming en versterking van het Vlaamse en groene karakter van de Rand.

Deze beleidsbrief schetst de huidige stand van zaken in de Vlaamse Rand. Ik geef een overzicht van de strategische en operationele acties – inclusief de acties van mijn collega's. Het beleid voor de Vlaamse Rand blijft immers een collectieve inspanning van de volledige Regering.

Deze beleidsbrief blikt ook vooruit. Begin 2019 treden er nieuwe bestuursploegen aan in alle Vlaamse gemeenten. Ik zal de nieuwe besturen in de Vlaamse Rand, net als de lokale verenigingen en de scholen, gerichte steun aanbieden om het Nederlandstalig karakter te behouden en de sociale cohesie te versterken. De hoogdag van de cohesie in de Rand moet ook in 2019 het Gordelfestival worden.

Ik pak de enorme mobiliteitsuitdagingen in de Vlaamse Rand aan. 2019 wordt een belangrijk jaar voor de ambitieuze totaalinvestering 'Werken aan de Ring'. De herinrichting van de Ring rond Brussel gaat gepaard met een grote uitbreiding van de fiets- en traminfrastructuur. [In samenwerking met mijn collega bevoegd voor Natuur maak ik tegelijk werk van bosuitbreiding en meer toegankelijk groen.](#)

Ik hou voortdurend een vinger aan de pols, onder andere door intensieve samenwerking en contacten met de gemeentebesturen, door de organisatie van een jaarlijks colloquium met alle partners in het Randbeleid en door het taalbarometeronderzoek.

Het beleid in en voor de Vlaamse Rand is bij uitstek een kwestie van samenwerking. Het beleid wordt ook maar mogelijk dankzij de vele lokale, regionale en provinciale partners.

2 Lijst van afkortingen

ABB: Agentschap Binnenlands Bestuur

Agentschap I&I: Agentschap Integratie en Inburgering

ANB: Agentschap Natuur en Bos

Apb: Autonoom provinciebedrijf

AWV: Agentschap Wegen en Verkeer

BRIO: Brussels Informatie-, Documentatie-en Onderzoekscentrum

CC: Cultuurcentrum

EVA: Extern Verzelfstandigd Agentschap

FoCI: Fonds Culturele Infrastructuur

GACB: Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel

GC: Gemeenschapscentrum

GDPR: General Data Protection Regulation

GEN: Gewestelijk ExpresNet

GRUP: Gemeentelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan

GTB: Gespecialiseerde dienst voor Trajectbepaling en -Begeleiding

HFB: Het Facilitair Bedrijf

HOA: Hoog Opgeleide Anderstaligen

HST: Hogesnelheidstrein

IGS: Intergemeentelijke Samenwerking

ILT: Instituut voor Levende Talen

KMMA: Koninklijk Museum voor Midden-Afrika

KVLV: Katholiek Vormingswerk van Landelijke Vrouwen

MER: Milieueffectrapport

NAVO: Noord-Atlantische Verdragsorganisatie

NEC: Normaal Economisch Circuit

NMBS: Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen

NODW: Nederlands op de Werkvloer

NT2: Nederlands Tweede taal

OCMW: Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

PDPO: Programma voor Plattelandsontwikkeling

PIN: Partners in Integratie

P&R: Park and Ride

R0: Ring rond Brussel

RSV: Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

SIMO: Simul Movere

T.OP: Territoriaal Ontwikkelingsprogramma

VDAB: De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

VLAIO: Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLEVA: Vlaams-Europees verbindingsagentschap
VLM: Vlaamse Landmaatschappij
VSA: Vlaamse Statistische Autoriteit
VUB: Vrije Universiteit Brussel
VVSG: Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
Vzw: vereniging zonder winstgevend doel
W&Z: Waterwegen en Zeekanaal
WIES: Wonen in eigen streek
WVG: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

3 Strategische en operationele doelstellingen

3.1 Strategische doelstelling: Rechtstreekse initiatieven voor een gecoördineerd Randbeleid

3.1.1 Operationele doelstelling: Onthaal en integratie

3.1.1.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Subsidies

Tijdens het voorbije werkjaar evalueerde ik, samen met de juryleden, het principe van impulssubsidie. Uit deze evaluatie haalde ik een aantal elementen om de voorwaarden voor toekenning enigszins bij te schaven. Zo werden in het verleden vooral aanvragen ingediend die integratie en taalstimulering tot doel hadden. Hoewel ik dergelijke projecten zeker blijf steunen, hecht ik er belang aan dat ook de Nederlandstalige inwoner, de scholen en verenigingen zich gesteund voelen. Door meer nadruk te leggen op sociale cohesie en uiteraard de versteviging van het Nederlandstalige karakter te behouden, wil ik de doelgroep aan potentiële aanvragers verruimen.

Uit de evaluatie bleek ook dat het belangrijk is om zowel kleine als grote projecten verder aan te moedigen. De grote hefboomprojecten dragen de doelstellingen van de subsidies bij een ruimer publiek uit en lenen zich meer tot opbouw en overdracht van expertise. Kleine verenigingen kunnen dergelijke grote projecten vaak niet opzetten, maar leveren een belangrijke bijdrage op lokaal vlak. Bovendien bleek een aantal van deze kleine projecten ook geschikt voor expertisedeling.

Ook in het voorbije werkjaar vonden twee subsidierondes plaats. Bij de eerste ronde eind september werden 3 aanvragen goedgekeurd. De projecten 'Lezen is leuk' van vzw de Horizon en 'Kinderzangfeest' van 't Smiske kregen een tweede maal subsidie om hun project uit te breiden. 'Talen(t) Vilvoorde' is een socio-cultureel initiatief dat talent en taal bij een interculturele vrouwengroep wil stimuleren.

Tijdens de ronde van maart 2018 ontvingen 4 projecten subsidie voor uitbreiding. 'Classica Elsemaa' kreeg een laatste keer ondersteuning voor uitbreiding en het project 'taalambassadeurs' van RINGtv werd uitgebreid om het project verder te verspreiden. Daarnaast kregen de vzw Wonderweekend en LoketNed van de gemeente Vilvoorde een tweede keer subsidie na evaluatie van het eerste werkingsjaar.

In de zes faciliteitengemeenten ondersteun ik de Vlaamse verenigingen. Ik verleen subsidies voor hun activiteiten waarmee zij het Vlaams karakter van deze gemeenten blijvend onderstrepen.

Onthaal en integratie

Op vlak van onthaal en integratie werd de bewuste keuze om ondersteunend te werken doorgetrokken. Een aantal projecten die werken aan onthaal en integratie ontvingen een tweede keer een impulssubsidie. In Tervuren werd het project 'Expat op pad' van de gemeenten Tervuren, Hoeilaart en Zaventem voorgesteld. Het project kreeg vorm in samenwerking met vzw 'de Rand' en biedt een uniek onthaalbeleid op maat van expats. De aanvragers creëerden een meertalige website, werken met welkomteams en streven naar expertisedeling.

We bereidden ook de vernieuwde leidraad voor Vlaamse mandatarissen voor. Deze leidraad omvat heel goede voorbeelden en concrete projecten van onder meer het Agentschap Integratie & Inburgering, vzw 'de Rand' en de provincie Vlaams-Brabant. Ook schetst hij de bestaande richtlijnen uit de taalwetgeving en het woonbeleid. Ik bedank dan ook alvast alle partners die hieraan hebben meegewerkt.

Toegankelijk groen

Sinds 2014 zet mijn collega bevoegd voor Leefmilieu in op de realisatie van 1000 hectare bijkomend toegankelijk groen in de Vlaamse Rand. Het Agentschap Natuur en Bos (ANB) leidt deze doelstelling in goede banen.

Randuitcheques

De Randuitcheques worden ondertussen al verschillende jaren uitgedeeld aan cursisten NT2 en bezoekers van een 'café combiné'. Per inschrijving worden 3 cheques uitgereikt en de waarde per cheque bedraagt 7 euro. De cheques kunnen gebruikt worden voor verschillende activiteiten in één van de culturele centra van de Vlaamse Rand. Met de cheques wil ik anderstaligen die Nederlandse les volgen, aanmoedigen en hen duidelijk maken dat hun inspanningen op prijs worden gesteld. Een taal leer je niet enkel in de klas, maar vooral in een functionele context op de werkvloer of in je vrije tijd. Bovendien verlagen de cheques de drempel om te proeven van het aanbod van onze cultuur- en gemeenschapscentra.

Net omdat de cheques al een aantal jaren bestaan, hebben mijn administratie en de betrokken partners, waaronder vzw 'de Rand', het Agentschap Integratie & Inburgering (Agentschap I&I) en de culturele centra, dit principe recent geëvalueerd.

Zij toetsten onder meer het effectieve gebruik van de cheques aan cijfers en bevindingen omtrent cultuurparticipatie. Jaarlijks wordt ongeveer 25% van de cheques gebruikt, veelal in klassikaal verband, soms individueel. Uit cijfers van 2017 van de Studiedienst van de Vlaamse Regering, nu de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA¹), blijkt dat de algemene cultuurparticipatie in Vlaanderen 35% bedraagt en dat de deelname aan cultuurevenementen rond 25% schommelt. Het aantal gebruikte Randuitcheques ligt hiermee binnen de algemene en realistische verwachtingen op Vlaams niveau. Ik durf het zelfs een mooi resultaat te noemen aangezien onderzoek² van het Agentschap I&I aantoonde dat 'vrije tijd' en 'ontspanning' zeer westerse concepten zijn en 'verenigingsleven' een eerder Belgisch gegeven is. Bovendien geven mensen die recent vanuit het buitenland verhuisd zijn prioriteit aan de zoektocht naar huisvesting, werk, scholen of kinderopvang. Vrijtijdsbesteding komt pas in een latere fase aan bod en dan eerder in informele, minder gestructureerde en laagdrempelige vorm³.

Het gebruik van de Randuitcheques bij een culturele klasuitstap kent een groot succes. Ook tijdens het voorbije werkjaar scoorden de voorstellingen van Theater van A tot Z en van Lennaert Maes & the Bonski's volle zalen, mede dankzij de cheques. Ook individueel werden in gezinsverband familie- en filmvoorstellingen bijgewoond.

Het EVA vzw 'de Rand'

Ik heb 1.000.000 euro vrijgemaakt vanuit het Vlaams klimaatfonds voor energiebesparende maatregelen voor de gemeenschapscentra die ter beschikking gesteld worden van vzw 'de Rand'. Met dit bedrag kunnen deze centra vergroend worden en leveren ze een bijdrage aan het behalen van de klimaatdoelstellingen.

Na de inkanteling van de sectorsubsidies jeugd, sport en cultuur in het gemeentedecreet heb ik gezorgd voor een structurele buffer van 500.000 euro waarmee vzw 'de Rand' het Vlaamse verenigingsleven in de faciliteitengemeenten blijvend kan ondersteunen en eventuele ongewenste neveneffecten van de inkanteling kan opvangen. Deze buffer biedt als het ware een vangnet voor het Vlaamse verenigingsleven.

Met deze extra impulsen stijgt het budget Vlaamse Rand met bijna 40 percent.

¹ Studiedienst van de Vlaamse Regering, *Vlaanderen in cijfers 2017*, cultuur en sport, p 12.

² Rapport proeftuin Vilvoorde, All, 13 maart 2018, pp. 6 – 8.

³ Deblaere E, *Instroom in de Vlaamse Rand. Behoefteteonderzoek bij nieuwe inwoners van vreemde origine in de 14 Vlaamse randgemeenten*, uitgevoerd door toeleiders in diversiteit, 2014, pp. 44 – 47.

Vlaamse Rand Cijferboek 2017

Het Cijferboek over de Vlaamse Rand wordt tweejaarlijks opgemaakt in overleg met mijn administratie, team Vlaamse Rand en de VSA. Een beknopte omgevingsanalyse, een blik op de Vlaamse Rand, werd in het najaar van 2017 gepubliceerd. Dit cijferboek bevat gegevens over een brede waaier van thema's zoals bevolkingsevolutie en bevolkingsprognoses, economie en arbeidsmarkt, financiële situatie van de inwoners, onderwijs, cultuur, welzijn, ruimtegebruik en wonen, mobiliteit en verkeersveiligheid, toerisme, criminaliteit. Ook cijfers over de bestuurskracht van de gemeenten (schuld, investeringsuitgaven, personenbelasting, opcentiemen) zijn er in terug te vinden.

*3.1.1.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar***Subsidies**

Tijdens het komende werkjaar plan ik opnieuw twee subsidierondes, één in het najaar van 2018 en één in het voorjaar van 2019. Lopende projecten volgen wij verder op en we bekijken samen met de aanvrager of en hoe wij expertise kunnen delen.

Op het colloquium 'Stand van de Rand' en via de nieuwe leidraad zal ik de lokale mandatarissen in het najaar 2018 informeren over de impulssubsidie. Aan de hand van goede voorbeelden hoop ik hen warm te maken om gemeentelijke initiatieven rond sociale cohesie te stimuleren en op te richten.

Ook in de zes gemeenten met bijzonder taalstatuut blijf ik het Vlaamse verenigingsleven actief en bewust ondersteunen.

Onthaal en integratie

Het blijft een bewuste keuze om vooral ondersteunend te werken voor onthaal en integratie. Deze keer ligt de klemtoon op de vernieuwde leidraad voor Vlaamse mandatarissen die wij eind 2018 ter beschikking stellen. De leidraad verschijnt deze keer digitaal als onderdeel van de website www.vlaamserand.be en is dus beschikbaar voor iedereen die met de tips en acties aan de slag wil. Ook is op die manier voortdurende actualisatie mogelijk. De thema's taalbeleid, integratiebeleid, wonen en taalwetgeving komen aan bod en concrete en instapklare acties worden verduidelijkt. Op die manier biedt de leidraad een duidelijk kader om de gemeenten te ondersteunen en een waaier aan initiatieven om mee aan de slag te gaan.

Mijn administratie stelt deze leidraad op in samenwerking met de verschillende actoren. Ik blijf dan ook streven naar een goede samenwerking tussen de partners die in de Rand werken rond onthaal en integratie, namelijk vzw 'de Rand', de provincie Vlaams-Brabant en het Agentschap I&I.

Toegankelijk groen

Samen met mijn collega bevoegd voor Leefmilieu blijf ik erop toezien dat de doelstelling van 1.000 hectare bijkomend toegankelijk groen in de Vlaamse Rand gerealiseerd wordt.

Randuitcheques

Ik blijf het belang van de Randuitcheques onderstrepen als een middel om anderstaligen te belonen en te motiveren. De evaluatie van de cheques verduidelijkt immers eens te meer de nood om de drempel tot culturele evenementen te verlagen bij deze inwoners.

Via de cheques wil ik het Vlaams beleid op gemeentelijk niveau mee ondersteunen. Mijn administratie en de betrokken partners bekijken alvast of iedere deelnemer aan oefenkansen en lessen NT2 de cheques ontvangt. Vervolgens zal een proefproject uitwijzen hoe clubs en verenigingen, die zich engageren ten opzichte van het Nederlands, kunnen gebruikmaken van de cheques.

Wat de verdeling betreft, zal ik de scholen tegemoet komen met extra informatie en een kant en klare lesvoorbereiding omtrent het gebruik van de cheques. De verdeling en opvolging berusten immers op een goede samenwerking tussen alle betrokkenen.

Het EVA vzw 'de Rand'

Ook voor het komende jaar heb ik gezorgd voor bijkomende middelen voor energiebesparende maatregelen vanuit het Vlaams klimaatfonds voor vzw 'de Rand' voor investeringen in haar centra.

Vlaamse Rand Cijferboek 2019

Het volgende Cijferboek over de Vlaamse Rand en een beknopte omgevingsanalyse, een blik op de Vlaamse Rand, verwachten wij in het najaar van 2019. Het Cijferboek biedt interessante informatie voor de lokale mandatarissen en voor de beleidsmakers.

3.1.2 Operationele doelstelling: Taalbarometer en Documentatiecentrum Vlaamse Rand

3.1.2.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Taalbarometer Vlaamse Rand

Ik volg de evolutie van het taalgebruik in de Vlaamse Rand van nabij op. Een belangrijk instrument daarbij is het monitoringsonderzoek van het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO), beter bekend als de Taalbarometer. In 2014 toonde een eerste wetenschappelijke steekproef in de Rand aan dat het Nederlands nog steeds de meest verspreide thuistaal was, maar dat er wel meer mensen Frans kenden. De impact van de internationale aantrekkingskracht van Brussel is ook in de omliggende gemeenten voelbaar: er werden 78 verschillende talen opgetekend. Deze grootschalige survey wordt in 2018 herhaald: de face-tot-face interviews met ongeveer 2.500 Randbewoners zijn afgerond in de loop van 2018.

Documentatiecentrum Vlaamse Rand

Het virtueel documentatiecentrum *docu.vlaamserand.be* is een verzamelpunt van wetenschappelijke expertise en beleidsinformatie over de Vlaamse Rand. Een uitgebreide thematische bibliografie, een digitale bibliotheek, een Rand-abc met thematische fiches over sleutelbegrippen en een zorgvuldige selectie van de belangrijke data ontsluiten al deze informatie. De matrixstructuur biedt de informatie per thema aan, waardoor de websitebezoeker snel toegang krijgt tot de belangrijkste literatuur en kerncijfers over de Rand. Het centrum biedt ook basisteksten in het Engels, het Frans en het Duits aan om ook anderstalige bezoekers goed te informeren over de Vlaamse Rand. Het documentatiecentrum is een initiatief van mijn administratie, het team Vlaamse Rand, in samenwerking met vzw 'de Rand' en BRIO.

In 2018 staat het documentatiecentrum 10 jaar online. Deze verjaardag is mee de aanleiding om de website grondig te vernieuwen. Het betreft een omzetting naar Drupal (opensourcemanagementsysteem) en een technische update waardoor het mogelijk is sneller op te laden. Daarnaast krijgt ook de vormgeving een opfrisbeurt zodat de bezoeker sneller de weg vindt.

In 2017 lag de onderzoeksfocus van het Documentatiecentrum op de situatie in de Vlaamse Rand en de relatie met Brussel en Vlaanderen. Aan de hand van interviews met de burgemeesters van de 19 gemeenten en een online-enquête worden de eigenheden en uitdagingen van de Vlaamse Rand in kaart gebracht. De publicatie *In de ban van de Rand* werd voorgesteld op 29 januari 2018 in GC de Zandloper in Wemmel.

3.1.2.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Taalbarometer Vlaamse Rand

In het najaar van 2018 starten de onderzoekers de analyses van de tweede Taalbarometer in de Rand. Zij brengen het taalgebruik en eventuele verschuivingen in het taallandschap in kaart. In 2019 stellen zij de resultaten op een studiedag in de Rand voor. Daarna plaatsen zij die op de website en publiceren zij die in een boek.

Documentatiecentrum Vlaamse Rand

Het documentatiecentrum Vlaamse Rand voert ook in 2018 zijn basistaken – relevante wetenschappelijke en beleidsinformatie samenbrengen en ontsluiten – verder uit. Het centrum zal de vernieuwde website promoten.

In 2018-2019 onderzoekt BRIO de manier waarop Brussel en de Rand gefinancierd worden. BRIO plaatst het thema op de onderzoeksagenda, zet samenwerkingsverbanden op en onderneemt onderzoeksactiviteiten die een licht werpen op de financiële situatie van de lokale besturen. In 2018 ligt de focus eerder op Brussel en in 2019 op de Vlaamse Rand.

Het documentatiecentrum besteedt naar goede traditie ook aandacht aan de lokale en provinciale verkiezingen van 2018.

3.1.3 Operationele doelstelling: Coördinatieplatform Stand van de Rand

3.1.3.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Ik organiseerde op 16 september 2017 een tweede colloquium 'Stand van de Rand' waarop ik de lokale en provinciale mandatarissen, de middenveldorganisaties en alle belanghebbenden van de Vlaamse Rand uitgenodigde. Dit colloquium focuste op een drietal beleidsthema's:

- 'Wonen' met aandacht voor het Vlaams woonbeleid in de Rand;
- 'Welzijn' met aandacht voor de historische achterstand in het Welzijnsaanbod in de Vlaamse Rand;
- 'Mobiliteit' met aandacht voor het Brabantnet en een stand van zaken van het GEN (S-Net).

Daarnaast zag ik erop toe dat het coördinatieplatform 'Stand van de Rand' regelmatig bleef plaatsvinden om de voortgang van de 22 projecten te waarborgen en om periodiek te rapporteren aan de Vlaamse Regering. Op 13 juli 2018 heb ik de stand van zaken van de 22 projecten meegedeeld aan de Vlaamse Regering.

Sinds de start van het coördinatieplatform 'Stand van de Rand' in maart 2016 vond dit politiek-ambtelijk overlegplatform reeds een tiental keer plaats. De onderwerpen waren generiek of thematisch van aard.

3.1.3.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Op 24 november 2018 organiseer ik een derde colloquium 'Stand van de Rand' voor alle partners van de Vlaamse Rand. Volgende onderwerpen komen aan bod:

- 'Mobiliteit' met onder andere aandacht voor de werken aan de R0, Park & Ride, de fietssnelwegen en de trambussen;
- 'Onderwijs' met aandacht voor de nieuwe capaciteitsmonitor;
- 'Welzijn' met aandacht voor de nieuwe werkwijze van Vlab(zorg)invest;
- Voorstelling van de online leidraad voor mandatarissen.

Ik zal erop blijven toezien dat het coördinatieplatform 'Stand van de Rand' periodiek plaatsvindt om de voortgang van de 22 projecten van nabij op te volgen. Ik rapporteer voor het zomerreces van 2019 een nieuwe stand van zaken aan de Vlaamse Regering.

Ook zal ik me blijven inzetten opdat er in het najaar van 2019 voor de vierde maal een colloquium georganiseerd wordt voor de mandatarissen, de middenveldorganisaties en andere belanghebbenden van de Vlaamse Rand.

3.1.4 Operationele doelstelling: Verdere uitbouw FeliXart

3.1.4.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

In 2018 toonde het FeliXart Museum naast de thematische opstelling van de eigen collectie *Historische Tentoonstellingen*, één grote internationale tentoonstelling *Constructivistische Verbanden Noord & Zuid* en één kleine tijdelijke tentoonstelling (*Filip Francis en het retinale gebaar*). *Constructivistische Verbanden Noord Zuid* was een samenwerking met het Belvédère Museum in Heerenveen en nam belangrijke bruiklenen uit private en museale collecties uit België en Nederland. Zoals steeds werden alle tentoonstellingen begeleid met een verzorgde publicatie in drie talen en een uitgewerkt educatief luik. Naast dit puur museaal programma was er ook een dubbeltentoonstelling met lokale en regionale content rond industrieel erfgoed en visie rond ontwikkeling van de regio (respectievelijk *Fabrieksburten* en *Wonen en werken in de Zennevallei*). Hiermee gaf het museum een startschot aan de ontwikkeling van een compleet aanbod inzake het tweesporenbeleid. De nakende oplevering van de hoeve van Felix De Boeck bracht ook de conceptualisering van het totaalproject in een stroomversnelling met een nieuw collectieplan, wat onderdeel is van de aanvraag voor de regionale erkenning van 2019-2023.

De volgende beleidsperiode 2019-2023 staat ook in het teken van wat tot nog toe een wens was: het operationaliseren van het totaalconcept. Tot nu toe werd enkel kennis genomen van het potentieel van het strikt museale luik. Door de ligging in een faciliteitengemeente in de Vlaamse Rand is de groei voorlopig beperkt. Door een mix van museum, kunstenaarshuis en de activering van alle ontastbare waarden achter de boomgaard en groene omgeving in een stedelijk kader, is het mogelijk een groter publiek op een meer structurele wijze te bereiken. De unieke samenwerking tussen de drie overheden, de gemeente Drogenbos, de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant creëert een logisch kader: een lokale verankering, regionaal ingebed met (bij momenten) een landelijke uitstraling.

Met het oog op de aanvraag ontwikkelde het museum de volgende nieuwe documenten:

- Een nieuw collectieplan dat de werking rond de collecties in de breedte van het tweesporenbeleid uiteenzet;
- Een nieuw educatieplan dat de krijtlijnen van het belangrijkste onderdeel van publiekswerking voor de gehele site uiteenzet;
- Het plan ter ontwikkeling van de gerestaureerde hoeve;
- De krijtlijnen voor een communicatieplan dat er voor moet zorgen dat wij met het tweesporenbeleid de vereiste bezoekers per jaar naar Drogenbos halen.

3.1.4.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

In 2018 werd het gepland project rond 'Abstracte kunst en camouflage' met het War Heritage Institute (WHI) Brussel uitgesteld omwille van logistieke redenen. Dit biedt de kans om het project met een goede voorbereiding in 2019 te brengen.

Zowel in 2018 als 2019 operationaliseert FeliXart verder de hele site. Met de oplevering van de gerestaureerde hoeve werken we aan:

- Het reconstrueren van de leefkamers van Felix De Boeck. Zijn atelier, slaapkamers en living worden gereconstrueerd op basis van de oorspronkelijke objecten. De scenografie wordt opgezet volgens de actuele museologische voorschriften.
- Naast deze kamers worden ook multifunctionele ruimtes gepland. Een sociocultureel en lokaal verbindend programma moet tot stand komen met aandacht voor een doorstroom van de bezoekers (van het museum naar het domein en omgekeerd).
- Om de beleving door bezoekers te vergroten willen wij ook de praktijken die de boer/schilder De Boeck rondom de hoeve had, reactiveren. Daarom denken we

aan een kinderboerderij waarbij vooral oog is op het 'anders leven'. Hiervoor zal er samengewerkt worden met 'Onroerend Erfgoed' en externe partners.

- De site heeft ook een potentieel als recreatiedomein. Hiervoor willen wij in 2019 een studie opzetten rond de mogelijkheden van een ecologisch speelplein.

De grootste uitdaging zal erin bestaan om al deze ideeën zichtbaar te vertalen in een toonmoment voor de lancering van de FeliXsite. Dit vereist een communicatie naar een groot publiek. Hiervoor willen wij een beroep doen op externe ondersteuning en bereiden we een nieuwe website, nieuwe publicaties en een sterk evenement voor tegen Open Monumentendag 2019.

3.1.5 Operationele doelstelling: Een open communicatiebeleid voeren en aansturen

3.1.5.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

RINGtv en vzw 'de Rand' blijven 2 belangrijke partners in het communicatiebeleid van de Vlaamse Rand. In 34 uitzendingen van 'over de Rand' bracht RINGtv een breder publiek op de hoogte van het beleid en (inter)gemeentelijke activiteiten. De reportages worden uitgezonden op woensdag en zaterdag en maandelijks wordt een compilatie van de voorbije maand gemaakt. Dankzij de ondertiteling in het Engels en het Frans zijn de uitzendingen ook toegankelijk voor anderstaligen. De samenwerking met ROB-tv blijft behouden zodat ook de inwoners van de gemeente Tervuren kunnen kijken naar 'over de Rand'. Alle uitzendingen kunnen bovendien herbekeken worden op www.vlaamserand.be.

RINGtv creëerde door een impulssubsidie een mooie reportage over 8 taalambassadeurs en zette hiermee een duidelijke stap in de richting van een integratiebeleid.

Vzw 'de Rand' geeft verder de 'Randkrant' uit. Met 9 edities per jaar, een website en een facebookpagina brengt dit maandblad nog steeds sterke verhalen en beleidsmatig nieuws uit de Vlaamse Rand. De vzw bleef ook de gemeenschapskranten verspreiden.

Zowel voor de RandKrant als de gemeenschapskranten startte vzw 'De Rand' een vijfjaarlijks lezersonderzoek.

Vzw 'de Rand' en RINGtv werkten het voorbije jaar een samenwerkingsakkoord uit op basis van de suggesties van het communicatiebureau 'Indiville'. Het bureau stelde op 21 maart 2018 de resultaten voor in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand. Zo willen beide spelers complementair en versterkend werken aan een goed mediabeleid in de Vlaamse Rand.

3.1.5.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

De uitzendingen 'over de Rand' van RINGtv brengen verschillende lokale en bovenlokale initiatieven in beeld. Door deze uitzendingen verder te ondersteunen wil ik, samen met de zender, de kijker informeren over beleidsmatige en andere projecten.

RINGtv gaat ook door op het elan van een geïntegreerd integratiebeleid door het verhaal van de 8 taalambassadeurs gericht te verspreiden en er onder meer in scholen en conversatiegroepen voor anderstaligen mee aan de slag te gaan.

Het recente samenwerkingsakkoord tussen RINGtv en vzw 'de Rand'/de 'Randkrant' wordt in het komende werkjaar al een eerste keer geëvalueerd en verder uitgerold. Op het vlak van communicatie en promotie voor en tijdens het Gordelfestival kreeg deze samenwerking ondertussen een duidelijk zichtbare vorm.

De resultaten van het lezersonderzoek van de RandKrant en de gemeenschapskranten zijn gekend. Als voornaamste conclusies noteren we dat RandKrant en gemeenschapskranten zich handhaven binnen het geheel van regionale mediakanalen. Ze zijn wel iets minder goed gekend dan vijf jaar geleden (geldt voor alle regionale media), maar behouden wel hetzelfde aantal lezers en worden hetzelfde (RandKrant) of

beter (gemeenschapskranten) beoordeeld dan vijf jaar geleden. Het aantal trouwe lezers neemt toe. RandKrant krijgt van de lezers een score van 7,4/10 en blijft daarmee status-quo met vijf jaar geleden. De gemeenschapskranten krijgen met 7,8/10 een betere score. Een mogelijke verklaring hiervoor is de vernieuwde redactionele aanpak en de vernieuwde lay-out vanaf 2016. De anderstalige samenvattingen in zowel RandKrant als gemeenschapskranten worden als zeer positief beoordeeld. De online communicatie van RandKrant (nieuwsbrief, website en Facebookpagina) is nog weinig gekend. Hiermee werd dan ook pas gestart 2017. Wie de digitale kanalen kent, gebruikt ze wel en beoordeelt ze goed. Een grote meerderheid van 75% verkiest nog steeds een papieren RandKrant boven een online versie.

Op basis van de bevindingen zullen de kranten en de website van Randkrant waar mogelijk vernieuwingen doorvoeren.

De geactualiseerde leidraad voor Vlaamse mandatarissen verschijnt integraal op www.vlaamserand.be. Ook het colloquium 'Stand van de Rand' richt zich tot deze doelgroep. Met deze twee instrumenten wil ik de nieuwe mandatarissen zoveel mogelijk informeren over de mogelijkheden binnen de Vlaamse Rand en hen ondersteunen in hun nieuwe mandaat.

3.1.6 Operationele doelstelling: Samenwerken en ondersteunen

3.1.6.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Overlegplatformen

Om de toenemende uitdagingen in de Vlaamse Rand te beheersen, streef ik naar een coherent beleid, over de gemeente- en beleidsgrenzen heen. Ik wil uitwisseling van informatie en expertise, bijvoorbeeld met verschillende overlegplatformen bevorderen.

Het platform van de gemeenten uit de brede Vlaamse Rand, sinds 2005 getrokken door de provincie Vlaams-Brabant, kwam in 2017 slechts één keer samen. De provincie evalueert momenteel de huidige werking en wil in 2019 starten met een nieuwe aanpak om overlapping met andere structuren te vermijden.

Het Randplatform - het overlegorgaan tussen het Agentschap Binnenlands Bestuur, de provincie Vlaams-Brabant, vzw 'de Rand' en het Agentschap I&I - kwam ook het voorbije werkjaar geregeld samen. De vier partners bespraken eigen en externe initiatieven en werkten samen om expertise beter en breder te delen.

De Conferentie van Vlaamse mandatarissen uit de 6 faciliteitengemeenten kwam drie keer samen op mijn kabinet. Op de agenda stonden onder andere de taalvoorwaarden in de kinderopvang, de oprichting van 'Huizen van het Kind', de vernietiging van de uitzondering voor de zes voor de inkanteling van de sectorsubsidies, de gevolgen en de manier waarop die zullen worden opgevangen, de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen, het intergemeentelijk samenwerkingsproject rond integratie, de impact van het nieuwe decreet lokaal bestuur op de faciliteitengemeenten en het register met taalaanhorigheden dat enkele faciliteitengemeenten aanleggen.

Naast deze overlegplatformen volgde ik ook de initiatieven en de werking van het toekomstforum Halle-Vilvoorde verder op. Raadgevers en medewerkers van vzw 'de Rand' waren aanwezig op relevante werkgroepen van dit toekomstforum.

3.1.6.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Overlegplatformen

Ook tijdens het komende werkjaar zal ik de verschillende overlegplatformen verder ondersteunen. Deze platformen genereren immers waardevolle momenten waarbij de partners expertise delen en samen een gefundeerd en gecoördineerd randbeleid bouwen.

Ook het periodiek samenbrengen van de mandatarissen van de facilititeitengemeenten staat verder op mijn agenda.

3.2 Strategische doelstelling: vzw 'de Rand': eerste partner voor het Vlaamse Randbeleid

3.2.1 Vzw 'de Rand': eerste partner voor het Vlaamse Randbeleid

3.2.1.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Structuur en decreet

In het voorjaar van 2018 werd de laatste stap gezet om de samenstelling van de Raad van Bestuur te conformeren aan het decreet deugdelijk bestuur. Na een open oproepingsprocedure stelde de algemene vergadering op 28 maart zes onafhankelijke bestuurders aan, die voorgedragen waren door de Raad van Bestuur.

Artikel 56 van het programmadecreet dat de begroting 2018 van de Vlaamse gemeenschap begeleidt, heeft de plaatsvervangende rol van vzw 'de Rand' inzake jeugd- en sportbeleid in de zes randgemeenten bekrachtigd, meer bepaald in die gemeenten die geen middelen voor deze sectoren ingekanteld kregen langs het gemeentefonds.

In het voorjaar 2018 zette vzw 'de Rand' de nodige stappen om zijn persoonsgegevens GDPR-conform te beheren.

Financiering

In aanvulling tot wat bepaald werd in artikel 56 van het programmadecreet werd een structurele dotatieverhoging van 500.000 euro toegekend aan vzw 'de Rand'. Dit bedrag moet onder meer de eventuele ongewenste structurele effecten van de inkanteling van de sectorsubsidies corrigeren. Tevens werd 1.000.000 euro uitgetrokken voor klimaatinvesteringen in de centra van vzw 'de Rand'.

20 jaar vzw 'de Rand'

Vzw 'de Rand' blikte op 14 oktober 2017 terug op haar twintigjarige geschiedenis en formuleerde ambities voor de toekomst. Op het symposium van 14 oktober 2017 werd 'Koppelteken voor een regio' van Tina Deneyer voorgesteld, een boek waarin teruggeblikt wordt op de rijke geschiedenis en de evoluties van het randbeleid en van vzw 'de Rand'.

Gemeenschapscentra

In elk van de zes randgemeenten en in Jezus-Eik blijven de gemeenschapscentra lokale draaischijven voor ontmoeting en gemeenschapsvorming. De culturele eigen programmering, het vormingsaanbod en de receptieve werking worden aangevuld met projecten, zoveel mogelijk in samenwerking met andere actoren. De beoogde doelgroep is hierbij steeds de gehele gemeenschap, waarbij naar anderstaligen uiteraard de promotie en het gebruik van het Nederlands voorop staan.

Daar waar de gemeente geen eigen beleid voert, neemt vzw 'de Rand' verder het jeugd- en sportbeleid op in samenwerking met de clubs en de verenigingen. In het voorjaar sloot vzw 'de Rand' een nieuwe samenwerkingsovereenkomst af met de minister bevoegd voor Sport en diende in uitvoering hiervan een nieuw sportbeleidsplan in voor 2018 en 2019. In het voorjaar 2018 werd onderzocht of er reeds ongewenste effecten waren van de niet geoormerkte inkanteling van middelen in het gemeentefonds voor Wemmel en Sint-Genesius-Rode. Dit onderzoek leidde tot de vaststelling dat voor 2018 geen financiële correcties nodig zijn.

In juni 2018 werd de nieuwe versie van het online ticketsysteem Ticketmatic in gebruik genomen, ook voor de centra waarmee vzw 'de Rand' netwerkt voor de abonnementen- en ticketverkoop. De omschakeling naar de nieuwe versie gebeurde in regie en coördinatie van vzw 'de Rand'.

De centrumverantwoordelijken van de gemeenschapscentra kregen specifieke vorming om hun leidinggevende capaciteiten aan te scherpen.

De Boesdaalhoeve vierde zijn twintigjarig bestaan en de Kam blies 25 kaarsjes uit.

Taalpromotie

Met het Agentschap Integratie en Inburgering en de cel Vlaams karakter van de provincie Vlaams-Brabant werd intensief samengewerkt om te komen tot een evenwichtig aanbod en ondersteuning van taalpromotie-initiatieven in de Vlaamse Rand.

De freelancers die vzw 'de Rand' ter beschikking stelt om lokale sociaal-culturele, jeugd- en sportverenigingen, en de gemeentelijke raden in hun initiatieven en beleid taalstimulering Nederlands te ondersteunen, werden slechts beperkt ingezet. Een aanvullende promotie- en informatiecampaagne zal dit aanbod meer in de verf zetten en bekend maken. Dit zal gebeuren via onder meer kennismakingsgesprekken met de nieuwe burgemeesters en schepenen voor Vlaams karakter die vanaf januari 2019 zullen aantreden. Ook zullen de nieuwe cultuurraden, jeugdraden en sportraden in de gemeenten van de Vlaamse Rand op de hoogte worden gesteld.

De podiumproducties voor volwassenen en kinderen blijven een succes en een vaste waarde in het taalpromotieaanbod. In de speelpleinwerking van Drogenbos wordt taalstimulering geïntegreerd. De Voetbalbond gebruikt het materiaal en de instrumenten van vzw 'de Rand' in hun eigen taalbenadering.

Met het jeugdwerk in de Vlaamse Rand werd een jeugdwerkcafé opgezet om ervaringen en behoeften uit te wisselen. Met de provincie zette vzw 'de Rand' een expertise-uitwisselingsdag op.

Het intergemeentelijk project 'expat op pad' (Tervuren, Zaventem, Hoeilaart) kende zijn officiële start met de lancering van de viertalige website, en met ondersteuning van vzw 'de Rand'.

Vzw 'de Rand' was partner in Flanders in Dialogue op 26 maart 2018, bij een conferentie voor expats gewijd aan de Ronde van Vlaanderen.

Publicaties

Tijdens het voorjaar 2018 leidde het bureau MAS een lezersonderzoek van RandKrant en de gemeenschapskranten. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels gekend.

In juni startte een intensievere samenwerking tussen RINGtv en RandKrant met een focus op meer redactionele afspraken en wisselwerking en op meer uitwisseling op de website en de sociale media.

In juni werd de aanbesteding afgerond voor druk en de vormgeving van de gemeenschapskranten.

Gordelfestival

Na de succesrijke editie van 3 september 2017, met Sint-Pieters-Leeuw als focusgemeente, opteer ik voor een wijziging in het organisatorische concept. Een privé-partner werd gezocht en gevonden in Flanders Classics. De provincie Vlaams-Brabant blijft co-organisator en vzw 'de Rand' blijft opdrachtgever en coördinator.

Op 2 september 2018 werd zo het zesde Gordelfestival georganiseerd met Tervuren als focusgemeente en met zes pelotons die het 100 km-parcours aflegden.

Infrastructuur

Vanuit het FoCI wordt in 2018 het dossier van de polyvalente zaal in Kraainem (Lijsterbes) vastgelegd. Klimaatinvesteringen ten belope van 1.000.000 euro worden gepland: submetering, stookplaatsen, beglazing. Met een deel van de middelen van de extra werkingsdotatie installeert vzw 'de Rand' zonnepanelen.

3.2.1.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Uitvoering samenwerkingsovereenkomst

2019 is het laatste jaar van de lopende samenwerkingsovereenkomst met beide subsidiërende overheden. In mei 2019 maken vzw 'de Rand', de Vlaamse overheid en de provincie Vlaams-Brabant een gezamenlijke eindevaluatie. Deze kan inspirerend zijn voor de nieuwe Vlaamse Regering en voor het nieuwe meerjarige beleidsplan dat vzw 'de Rand' in 2020 moet maken.

Financiering

Ook in 2019 wordt een budget voor klimaatinvesteringen voor de gebouwen van vzw 'de Rand' voorzien, ditmaal ten belope van 2.000.000 euro. Hiermee zullen de dakconstructies van een aantal centra grondig worden gerenoveerd en geïsoleerd.

Gemeenschapscentra

In de werking van de gemeenschapscentra is continuïteit een kenmerk: ondersteuning van de Vlaamse verenigingen, uitvoering van jeugd- en sportbeleidsplannen, eigen en receptieve programmering, gemeenschapsbevorderende projecten, veelal in samenwerking, en bruggen naar anderstaligen met actieve taalpromotie van het Nederlands doorheen de hele werking.

Via de cultuurraden worden in het voorjaar 2019 de programmeringscommissies opnieuw samengesteld. Vzw 'de Rand' zal er op aandringen dat bij de voordracht van leden gezocht wordt naar een samenstelling die een weerspiegeling is van de samenleving waarvoor het centrum werkt.

In het voorjaar 2019 herhaalt vzw 'de Rand' het veld- en beleidsonderzoek in Wemmel en Sint-Genesius-Rode om te kijken of een correctie nodig is bij ongewenste effecten van de inkanteling van sectormiddelen. Vzw 'de Rand' zal beide gemeenten een aanbod doen voor kwalitatieve ondersteuning voor de voorbereiding van het jeugd- en sportbeleid in de nieuwe bestuursperiode. De directie en de centrumverantwoordelijke plannen trouwens een kennismakingsgesprek in 2019 met de nieuwe burgemeesters van de faciliteitengemeenten.

In Wemmel en Sint-Genesius-Rode zal in 2019 als aanvulling bij het gemeentelijk beleid 'de Rand' een gemeenschapsbevorderend event georganiseerd worden waarbij de samenwerking tussen jeugdverenigingen onderling en/of sportclubs wordt gestimuleerd.

Eind 2019 wil vzw 'de Rand' een digitaal systeem operationeel hebben voor het lokalenbeheer.

Taalpromotie

In overleg en in onderlinge coördinatie met het Agentschap Integratie en Inburgering en het provinciebestuur Vlaams-Brabant zullen de nieuwe lokale beleidsverantwoordelijken voor integratie en Vlaams karakter van de gemeenten in de Vlaamse Rand in 2019 benaderd en ondersteund worden met het oog op de nieuwe gemeentelijke beleidsopties, inzake onthaal, integratie, taalbeleid en taalpromotie.

Ondertussen informeert vzw 'de Rand' de gemeenten en het middenveld ook over instrumenten en methodieken en voorbeelden van goede praktijken. De mogelijke inzet van freelancers wordt daarbij extra gepromoot.

Waar nodig en relevant, wordt op maat ondersteuning geboden aan gemeenten en middenveld, in een eerste lijn in de zes, in een tweede lijn in de andere gemeenten van de Vlaamse Rand. De ondersteuning bestaat uit coaching en inspiratie met instrumenten en modellen van taalpromotieprojecten, zowel voor de lokale besturen als voor het middenveld en de scholen.

Vzw 'de Rand' profileert zich verder als netwerkknooppunt voor kennis en ervaring voor taalpromotie in de vrije tijd. Ze werkt daartoe ook nauw samen met de Taalunie en het Huis van het Nederlands Brussel. Op studiedagen en uitwisselingsmomenten worden expertise en goede praktijken gedeeld en behoeften gedetecteerd.

In oktober 2018 is 'de Rand' opnieuw partner in Flanders in Dialogue, gewijd aan de gemeenteraadsverkiezingen. En het project 'expat op pad' zal in 2019 worden afgerond; de resultaten worden gedeeld met andere gemeenten.

Publicaties

Eind 2018 evalueert RandKrant de samenwerking met RINGtv en stuurt bij waar nodig.

Vzw 'de Rand' zal de resultaten van het lezersonderzoek van RandKrant en de gemeenschapskranten zorgvuldig analyseren. Waar nodig en relevant zal de vzw beleidsaanpassingen doorvoeren.

Gordelfestival

Het Gordelfestival van 2 september 2018 kende een groot succes met 28.000 deelnemers. Het provinciedomein van Huizingen en de focusgemeente Tervuren waren de trefpunten. De nadruk die werd gelegd op gezinnen met jonge kinderen bleek te werken. De 100 kilometer in pelotonformule kende 50 % meer deelnemers dan in 2017.

Vzw 'de Rand' lanceerde een nieuwe oproep aan alle gemeentebesturen van de Vlaamse Rand om focusgemeente te zijn in 2019.

Infrastructuur

Klimaatmiddelen

Na de uitvoering, in 2018, van de submetering, de beglazing en de stookplaatsen in de gemeenschapscentra de Kam en de Moelie worden in 2019 de stookplaatsen in de Boesdaalhoeve en de Lijsterbes aangepakt. Het tweede klimaatinvesteringsdossier wordt opgestart met de renovatie van het dak van de Boesdaalhoeve.

Fonds voor Culturele Infrastructuur

Eind 2018 wordt de parking aan de Moelie afgewerkt en voor 2019 staat de bouw van een polyvalente zaal aan de Lijsterbes geprogrammeerd.

3.3 Strategische doelstelling: de Vlaamse Rand vanuit andere beleidsdomeinen en invalshoeken

3.3.1 Operationele doelstelling: Huisvesting

3.3.1.1 *Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar*

Vlabinvest

De bevoegdheid voor een specifiek grond- en woonbeleid in Vlaams-Brabant is sinds 2014 overgeheveld naar het autonoom provinciebedrijf Vlabinvest. Vlabinvest heeft eind 2017 geparticipeerd in gemengde huisvestingsprojecten waarbinnen 1.158 woongelegenheden en 14 kavels met voorrang zijn toegewezen aan mensen die een band met de streek kunnen aantonen. Vlabinvest heeft zelf 473 woongelegenheden

gefinancierd en is bovendien eigenaar van nog 19ha 39a 54ca grond, voornamelijk gelegen in aansnijdbaar woonuitbreidingsgebied en in woonzones. Vlabinvest nam in 2017 6 nieuwe woonprojecten in gebruik, goed voor een bijkomend woonaanbod van 184 woningen, waarvan 26 gefinancierd door Vlabinvest. Vlabinvest kende in 2017 bijna 5.300.000 euro nieuwe kredieten toe aan de Sociale Huisvestingsmaatschappijen, bestemd voor de opstart van 3 nieuwe woonprojecten. Na opbouw zal dit goed zijn voor 83 bijkomende woningen, waarvan 33 Vlabinvest-woningen, bestemd voor verhuur. Vlabinvest kocht 71a 62ca grond aan in functie van te realiseren woonprojecten en verkocht 6a 78ca grond waarop koopwoningen zijn gebouwd.

Wonen in Eigen Streek

Over de conceptnota die werd ingediend op 7 juli 2017 omtrent nieuwe regelgeving betreffende 'Wonen in eigen streek' werd een hoorzitting gehouden in de commissie Wonen van het Vlaams parlement op 11 januari 2018

(<https://www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/parlementaire-initiatieven/1232569#meer-details>).

Bij de hervorming van het kooprecht voor de gezinswoning aan 7%, is een extra korting van 5.600 EUR voorzien voor een woning van maximaal 200.000 EUR. Voor de Vlaamse Rand ligt dit grensbedrag hoger, en komen woningen tot 220.000 EUR in aanmerking.

3.3.1.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Vlabinvest

Er zijn in 2018 nog 253 woningen in opbouw. Vlabinvest kan bovendien aanspraak maken op middelen van het 'Rollend Grondfonds'. Met 9.400.000 euro van deze middelen kocht Vlabinvest reeds meer dan 9 hectare gronden om te ontwikkelen in de toekomst. Sinds 1 januari 2018 heeft het apb Vlabinvest, naast de zorg voor betaalbaar wonen, ook een opdracht om de achterstand in de zorginfrastructuur weg te werken. In een eerste ronde zijn voor 26 dossiers en een investeringsbedrag van 23.000.000 euro voor iets meer dan 1.500.000 euro subsidies goedgekeurd.

Er is een apart fonds gecreëerd om de middelen van Wonen en Zorg van elkaar te scheiden.

Wonen in Eigen Streek

De indiening van een voorstel van decreet wordt verwacht. De doelstelling blijft om betaalbaar wonen in de eigen regio mogelijk te maken en sociale verdringing tegen te gaan.

3.3.2 Operationele doelstelling: Taalwetgeving – Binnenlands Bestuur

3.3.2.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Samen met de minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur volg ik nauwgezet de correcte toepassing van de taalwetgeving in de bestuurshandelingen van de randgemeenten en het taalgebruik in de zittingen van de gemeenteraden op. Dit gebeurt altijd in nauw overleg met de provinciegouverneur van Vlaams-Brabant.

De gemeenteraden van de faciliteitengemeenten, met uitzondering van Wemmel en Drogenbos, waar zich weinig problemen voordoen, worden steeds bijgewoond door een ambtenaar van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Deze brengt onmiddellijk verslag uit bij de gouverneur, bij de administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur en bij de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur. Op deze manier kan er opgetreden worden als dat nodig is.

Op 27 februari 2017 heeft mijn collega voor Binnenlands Bestuur de aanstelling van mevrouw Leclaire tot waarnemend voorzitter van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn in Wezembeek-Oppem vernietigd en op 30 maart 2017 beslist om mevrouw Leclaire niet te benoemen omwille van haar gebrekkige kennis van het Nederlands. Mevrouw Leclaire heeft bij de Raad van State beroep aangetekend zowel tegen het vernietigingsbesluit van 27 februari 2017 als tegen het niet-benoemingsbesluit van 30 maart 2017. De Raad van State heeft op 7 maart 2018 een schorsingsarrest uitgesproken, waarop mijn collega minister op 7 mei 2018 haar besluit van 30 maart 2017 heeft ingetrokken. De procedure voor de benoeming van mevrouw Leclaire is op 28 juni 2018 heropgestart met het aanvragen van de vereiste adviezen. Ondertussen heeft mevrouw Leclaire haar ontslag ingediend als raadslid, waardoor ook het benoemingsdossier zonder voorwerp is.

In de loop van 2017 waren er verschillende klachten tegen de verspreiding van formulieren waarmee de inwoners bij de gemeente konden laten registreren dat zij het Frans kozen om met de gemeentelijke overheid te communiceren. Uit het onderzoek bleek dat de gemeente hiermee uitvoering gaf aan de suggestie van de Raad van State in zijn arrest nr. 227.775 van 20 juni 2014. In dat arrest maakt de Raad van State in punt 15.2 de overweging dat indien een particulier verzoekt om een Franstalig document, dat verzoek voor een redelijke termijn van vier jaar moet kunnen gelden. Ik ben van mening dat deze taalregistratie onwettig is, aangezien ze in strijd is met de omzendbrieven Peeters, Martens en Bourgeois, die eerder bij verschillende arresten van de Raad van State rechtsgeldig waren verklaard, en die nog altijd rechtsgeldig zijn. De taalregistratie van een periode van 4 jaar was slechts een suggestie die de Raad van State in zijn overwegingen heeft gemaakt, en die bijgevolg geen deel uitmaakt van het arrest zelf. Bijgevolg werden de besluiten in verband met de taalregistratie in de faciliteitengemeenten opgevraagd en vernietigd op 26 juni 2017, met uitzondering van het besluit van Linkebeek, omdat de toezichtstermijn op dat besluit verstreken was. Hiertegen werd beroep aangetekend bij de Raad van State. De Raad van State heeft deze vernietigingsbeslissing geschorst. Mijn collega heeft aan haar raadsman de voortzetting van de procedure gevraagd.

3.3.2.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Het toezicht op de taalwetgeving gaat onverminderd verder, in goede verstandhouding tussen mijn collega bevoegd voor Binnenlands Bestuur en mijzelf. Eventuele klachten van raadsleden of burgers worden nauwlettend onderzocht.

Ik vraag samen met mijn collega bevoegd voor Binnenlands Bestuur een correcte en loyale houding van de lokale bestuurders, in het bijzonder de burgemeesters, zeker ook bij de correcte toepassing van de taalwetgeving. De kwestie van de taalregistratie krijgt daarbij bijzondere aandacht.

Ik zal het benoemingsdossier van de voorzitter van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn in Wezembeek-Oppem samen met mijn collega bevoegd voor Binnenlands Bestuur consequent opvolgen.

Ik zal een ontwerp van decreet opmaken en indienen om het taalgebruik bij de opmaak van notariële akten in het Nederlandse taalgebied te regelen. Notariële akten zullen ofwel in het Nederlands opgesteld moeten worden, ofwel vergezeld zijn van een beëdigde Nederlandse vertaling. Deze Nederlandse vertaling zal ten aanzien van die overheid en ten aanzien van derden voorrang hebben op de oorspronkelijke tekst.

3.3.3 Operationele doelstelling: Onderwijs

3.3.3.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

In opvolging van het advies van de taskforce 'Onderwijs in de Vlaamse Rand', organiseerde mijn collega voor Onderwijs samen met de pedagogische begeleidingsdiensten een interactieve studiedag over meertaligheid voor de scholen in de Vlaamse Rand. Aan scholen boden zij hiermee een forum om praktijken op het vlak van taalbeleid uit te wisselen.

In uitvoering van het actieplan 'radicalisering en polarisering' werd een werkgroep Brussel/Vlaamse Rand opgericht om de bestaande diensten en organisaties in kaart te brengen waar onder andere scholen een beroep op kunnen doen.

3.3.3.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Op basis van de resultaten van de tweede versie van de capaciteitsmonitor schoolinfrastructuur leerplichtonderwijs zal mijn collega voor Onderwijs de investeringsmiddelen verdelen ook voor de Vlaamse Rand om in de komende jaren eventuele capaciteitsnoden in eerste instantie in het secundair onderwijs te kunnen opvangen. De lopende projecten op het vlak van capaciteit worden opgevolgd zodat de reeds vroeger toegekende middelen effectief ook resulteren in bijkomende plaatsen.

In de Vlaamse Rand worden lokale initiatieven die scholen ondersteunen op het vlak van taalbeleid en ouderparticipatie, in kaart gebracht. Samen met de pedagogische begeleidingsdiensten bekijkt mijn collega voor Onderwijs welke initiatieven nog aanvullend opgezet kunnen worden om scholen in de Vlaamse Rand verder te ondersteunen bij het opzetten van een taalbeleid.

3.3.4 Operationele doelstelling: Werk

3.3.4.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

In de Vlaamse Rand, met een hoog aandeel anderstalige werkzoekenden, blijft een geïntegreerd taal- en werkbeleid het instrument om het talent van deze werkzoekenden optimaal in te zetten. Concreet en waar mogelijk wordt ingezet op trajecten waarin taal en vaktechnische competenties parallel of, nog beter, geïntegreerd worden ontwikkeld. Taalverwerving verloopt sneller en efficiënter wanneer het is toegespitst op en gebeurt in een arbeidscontext. In diverse centra worden dergelijke geïntegreerde NT2-vakopleidingen ontwikkeld en georganiseerd.

Na het succesvolle proeftraject in een Kringwinkel wordt nu breder geïnvesteerd in de taalcoaching van partners uit de sociale economie, in samenwerking met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Hierbij biedt VDAB haar expertise aan de partners om zelf taalcoaching te organiseren op de opleiding- en werkvloer. Door train-the-trainers en methodiekbegleiding worden interne taalcoaches opgeleid om dit beleid concreet vorm te geven.

Het screeningsinstrument "Taalent", een uitgebreide intake voor anderstalige klanten met een arbeidsbeperking, is ondertussen reguliere dienstverlening geworden en wordt ingezet als instrument om de competenties en noden van kortgeschoolde, taalzwakke klanten in te schatten.

Vzw Brussels Airport House, een samenwerkingsinitiatief tussen VDAB, Actiris en andere partners op de nationale luchthaven en opgericht in 2016, geeft door een gemengd team VDAB-Actiris concrete invulling aan de 3 krachtlijnen van de samenwerking: informeren en sensibiliseren, bemiddelen en competentieversterkende acties. In het kader van deze laatste doelstelling werd er bijvoorbeeld een opleiding NT2 voor Ramphandler en een vaktechnische opleiding Ramphandler gelanceerd, in samenwerking met Swissport, Aviapartner en DHL. Een opleiding voor Cargohandler wordt momenteel ook uitgewerkt.

VDAB tekende een vernieuwde aanpak Nederlands op de Werkvloer (NODW) uit. In dit nieuwe aanbod (genaamd NODW+) wordt VDAB-taalcoaching aan werkgevers aangeboden waarbij op twee parallelle pistes wordt ingezet: enerzijds leren de VDAB-instructeurs de anderstalige medewerkers hoe zij instructies moeten begrijpen, problemen kunnen uitleggen en vragen kunnen stellen in het Nederlands. Anderzijds worden de Nederlandstalige collega's door de instructeurs gecoacht om helder te communiceren met anderstalige collega's. Zo worden op een duurzame manier taaldrempels bij de kern aangepakt en wordt een langetermijneffect gerealiseerd. Het bedrijf kan met deze coaching straks immers zelf aan de slag, met de huidige en met toekomstige anderstalige collega's. Werkgevers worden actief gesensibiliseerd en benaderd om gebruik te maken van NODW+ en IBO-T (Individuele Beroepsopleiding met Taalondersteuning).

3.3.4.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

In het kader van de samenwerking met Actiris werd in het najaar van 2017 een grote campagne gelanceerd om de tewerkstellingsmogelijkheden in Vlaanderen, en specifiek in de Vlaamse Rand te promoten. Het doel is om Brusselse werkzoekenden te stimuleren om Nederlands te leren en om door gebruik van het VDAB-aanbod een job in Vlaanderen te vinden. Dit najaar wordt opnieuw een grote campagne gelanceerd, met topvoetballer Vincent Kompany en een andere Brusselse bekendheid als gezichten en ambassadeurs van de campagne. Met deze bekende namen willen we jongeren stimuleren om Nederlands te leren en het VDAB-aanbod te benutten.

De samenwerkingsovereenkomst met Actiris, afgesloten in juli 2015 werd dit jaar geactualiseerd. In deze overeenkomst krijgt VDAB Brussel het mandaat om Brusselse werkzoekenden met een Nederlandstalig job-doelwit die naar hen worden doorverwezen door Actiris, te begeleiden naar een job of een opleiding in Brussel of in de Vlaamse Rand. Het aantal doorverwijzingen naar VDAB door Actiris neemt elk jaar toe, mede dankzij de grote campagnes en de inzet van een sterk ambassadeursteam. Dit team promoot de diensten van de VDAB op verschillende locaties en gelegenheden, zoals op jobbeurzen. De nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen Actiris en VDAB zal dit en volgend werkjaar volledig uitgerold worden.

Het project @Level2Work liep in april 2018 af. Dit project beoogde een aangepaste dienstverlening uit te tekenen voor hoger opgeleide anderstaligen (HOA), in samenwerking met verschillende partners. Het gaat voornamelijk om anderstalige vluchtelingen. Vanuit dit project worden een aantal zaken voortgezet en structureel ingebed in de VDAB-werking.

Zo wordt de opleiding "Hogerop" gelanceerd in Vilvoorde. De opleiding bestaat uit een methodemix waarbij de cursisten op maat worden opgeleid met het oog op tewerkstelling volgens hun diploma. Deze opleiding zal eveneens in Leuven plaatsvinden.

Ook de aangepaste loopbaan-oriëntatie voor HOA, de samenwerking met ILT voor modules NT2 en het IVAN (intensief voorbereidend jaar voor anderstaligen) voor specifieke knelpuntberoepen worden voortgezet en verder uitgewerkt. Er wordt een aangepaste methode binnen de dienstverlening uitgetekend voor HOA en er worden specifieke acties naar deze doelgroep opgezet. Een HOA-loket (one stop shop voor HOA) is hier een concreet voorbeeld van.

3.3.5 Operationele doelstelling: Economie

Het Researchpark Zellik wordt heringericht, waarbij niet alleen publieke infrastructuur vernieuwd worden, maar ook een groencorridor tussen het Laarbeekbos en het

Kerremanspark aangelegd wordt. Voor mobiliteit zal de F212 fietssnelweg langs het Researchpark Zellik de fietsbereikbaarheid verbeteren.

Het UZ Jette zal vermoedelijk in 2019 starten met de bouwwerken van het Green Energy Park op het Researchpark Zellik. Het Green Energy Park is een samenwerking tussen de VUB, UZ Jette en Flux 50, de Vlaamse energiecluster. Het Green Energy Park biedt ruimte voor onderzoek naar innovatieve technieken, gericht op smart grids, energieopslag en groene mobiliteit. Ook biedt het plaats als proeftuin om nieuwe energiesystemen en elektrische mobiliteit in een smart grid te integreren.

De bedrijvenvereniging op het Researchpark Zellik is ondertussen uitgebouwd waardoor bedrijven voordelen genieten door samenwerking op vlak van groenbeheer, groepsaankopen, netwerking, ...

Binnen de oproep Bedrijventerreinbeveiliging ontvingen verschillende projecten in de Vlaamse Rand een subsidie, hetzij voor screenings van het bedrijventerrein op vlak van veiligheid (diverse terreinen in Dilbeek), hetzij voor onderzoek naar de mogelijkheden en randvoorwaarden voor een vrachtwagenparking op intergemeentelijk niveau (Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw, Asse en Drogenbos), hetzij voor uitvoerings- en investeringsprojecten (zoals toegangscontrole en dergelijke in Drogenbos, camerabewaking en consortiumbewaking in Dilbeek).

Voor de zones 'Zaventem Zuid' en 'Halle Heldenstraat' kende het Agentschap Innoveren en Ondernemen een subsidie toe voor verder onderzoek naar de optimalisatie van de zones.

De provincie Vlaams-Brabant, de gemeenten Drogenbos, Sint-Pieters-Leeuw, Beersel, Halle en het Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei slaan de handen in elkaar om gebiedsgericht en gefocust te werken om de Zennevallei op te waarderen. Het project kreeg een erkenning als strategisch project in uitvoering van het RSV waardoor een projectcoördinator kon worden aangesteld. Aanvullend gaf het Agentschap Innoveren en Ondernemen een subsidie voor studiewerk over het beter ruimtelijk functioneren van een aantal economische sites in de regio.

Ook in de brownfieldconvenanten worden verschillende reconversieprojecten in de Vlaams Rand verder opgevolgd (Vilvoorde, Machelen, Sint-Pieters-Leeuw, Halle, Beersel, Asse).

In het kader van T.OP Noordrand wordt in de regio Vilvoorde-Machelen verder gewerkt aan de reconversie van het oude industriële gebied. De focus gaat in 2019 onder meer naar de zone Buda waar onder leiding van de provincie een optimalisatiestudie werd opgestart. Ook werken diverse stakeholders ontwikkelingsvisies voor de Kerklaan te Machelen verder uit. Er werd een nieuwe aanvraag ingediend voor de erkenning van het Reconversiegebied als strategisch project zodat de huidige gecoördineerde aanpak voor het gebied kan verder gezet worden.

Verder binnen T.OP Noordrand wordt voor de Europese boulevard (A201) de studieresultaten van het onderzoek naar een programmatorische en economische strategie verder uitgewerkt tot een voorstel van ruimtelijke visie voor de omgeving. Hierbij gaat aandacht naar de herontwikkeling van de NAVO/Defensie site (in samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) en de herontwikkeling van de diverse bedrijvengzones langs de Europese boulevard.

3.3.6 Operationele doelstelling: Mobiliteit

3.3.6.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Er beweegt wat in de Vlaamse rand. Als één van de belangrijkste knelpuntregio's op vlak van mobiliteit, zet ik resoluut in op investeringen die de leefbaarheid, verkeersveiligheid en bereikbaarheid van onze regio aanzienlijk moeten verbeteren. Deze aanpak spitst zich

toe op een versterking van alle vervoersmodi: de fiets, het openbaar vervoer, de weg en de verknoping ervan.

In 2017 werd De Werkvennootschap opgericht die een aantal sleutelprojecten in onze regio tot een goed einde moet brengen. De opdracht van De Werkvennootschap beperkt zich allesbehalve tot de herinrichting van de R0. Een volledig programma werd opgesteld met ingrepen op vlak van fietsinfrastructuur, openbaar vervoer (Brabantnet) en de eigenlijke herinrichting waarvoor een aantal dringende ingrepen, zoals het aanpassen van te vervangen bruggen, vroeger kunnen gebeuren. Met de start van de werken aan de Ringtrambus en enkele fietssnelwegen, zijn de Werken aan de Ring gestart. Het is veelzeggend dat dit gebeurt met werken voor het uitbouwen en versterken van de alternatieven.

Binnen het programma Werken aan de Ring, is voor de herinrichting van de R0 een geïntegreerd planningsproces aangevat om de nodige bestemmingswijzigingen voor de herinrichting van de R0 te verankeren. Het GRUP voor de sneltram van Willebroek naar Brussel werd definitief vastgesteld.

Uit de afgeronde P&R studie voor de Vlaamse rand volgden een aantal quick wins. De Werkvennootschap is ondertussen aan de slag gegaan met (een aantal van) deze combiparkings. Het doel is om kwalitatieve en duurzame overstapmogelijkheden aan te bieden nabij openbaar vervoersknooppunten. De combiparkings moeten het voor de verschillende gebruikers aantrekkelijk maken om auto/fiets aan de kant te laten staan en op de trein/(tram)bus te stappen. Ook binnen de Vlaamse cofinanciering neem ik een aantal combiparkings in de GEN-zone actief op in samenwerking met de NMBS.

De N203a/A8 in Halle is een gevaarlijk wegvak omdat er zich op korte afstand van elkaar meerdere gevaarlijke kruispunten bevinden. In de voorbije jaren zijn er kleinere ingrepen genomen om de kruispunten veiliger te maken, zoals extra signalisatie, de installatie van roodlicht- en snelheidscamera's en het verlagen van de toegestane snelheid. Een grondige herinrichting is echter nodig, hiertoe is een nieuwe studie quasi afgerond waarin onder andere de ondertunneling van de kruispunten onderzocht wordt. Vast staat dat het voorstel van een lange tunnel van aan het kanaal tot aan de aansluiting met de R0 te duur is. In afwachting van een grondige herinrichting laat ik de gelijkgrondse oversteekplaatsen verdwijnen. Fietsers en voetgangers zullen gebruik kunnen maken van (tijdelijke) fietsbruggen aan de Halleweg, de Nijvelsesteenweg en de Rodenemweg (enkel voetgangers). De bruggen zullen de verkeersveiligheid en doorstroming verbeteren. De werken starten in de loop van volgend jaar. Tevens zijn de werken gestart op de N28 om het bestaande dubbelrichtingsfietspad opnieuw aan te leggen in asfalt.

In juni 2018 werden de plannen voor het nieuwe op- en afrittencomplex van de A12 voorgesteld aan het publiek. Dit plan kadert in het omvormen van de A12 naar een autosnelweg en het wegwerken van de (gevaarlijke) lichtengeregelde kruispunten aldaar. De project-MER procedure wordt eind dit jaar opgestart om vervolgens de omgevingsvergunning te kunnen aanvragen. Het streefdoel is de werken aan te vatten in 2021.

Tot slot maakte ik 5 miljoen euro vrij voor een studie door De Werkvennootschap om de doorstroming op de R0 ter hoogte van het Vierarmenkruispunt, het Leonardkruispunt en de aansluiting met de N275 te verbeteren. De studieopdracht omvat ook het project om het op- en afrittencomplex van de E411 in Jezus-Eik (Overijse) te verplaatsen naar de Brabantlaan. Dit aanzienlijk project is mee opgenomen in de rapportering Stand van de Rand.

3.3.6.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Binnen het programma Werken aan de Ring starten de werken of worden ze verder gezet aan 5 fietssnelwegen, waaronder de lang verwachte brug over de R0, deel

uitmakende van de HST-fietssnelweg. De voorbereidende werken om de Ringtrambus te laten rijden worden verder gezet. Stapsgewijs zullen delen van het tracé aangepakt worden zodat de trambus steeds meer in eigen bedding kan rijden. De trambus zelf moet operationeel zijn halfweg 2019. Het planningsproces voor zowel de werken aan de R0, de sneltram en de luchthaventram worden verder gezet. De eerste combiparkings worden eveneens aangepakt.

Het tweede deelproject aan de Woluwelaan (R22) gaat eveneens van start alsook de tweede fase van Woluwedal. Beiden worden gecombineerd met de aanleg of verbetering van fietssnelwegen.

Wat betreft de omvorming van de N203a naar de A8, wordt een beslissing genomen over hoe de lange termijnoplossing zal opgevat worden, dit in samenspraak met de stad Halle. Intussen wordt de voetgangersbrug aan de Rodenemweg aangelegd en worden verdere stappen gezet om ook de 2 andere kruispunten aan de Halleweg en Nijvelsesteenweg veilig te maken voor fietsers en voetgangers alsook de doorstroming te verbeteren.

De startnota voor de voltooiing van de Ring rond Asse moet afgewerkt worden zodat ook dit project naar aanbesteding en uitvoering kan gaan.

2019 zal ook het jaar zijn waarin de Vervoersregio Vlaamse Rand van start gaat. De Vlaamse Randgemeenten zullen inspraak krijgen in het openbaar vervoersnetwerk, gaande van het kernnet, over het aanvullend net en het vervoer op maat, waarin men een bepalende rol zal spelen. Ik zet de voorbereidingen voor de herinrichting van de Ring rond Brussel (R0) verder, met de bedoeling om begin 2019 de schop in de grond te steken voor de eerste werken. In de tussentijd zullen al een aantal quick wins in uitvoering gaan, voornamelijk met betrekking tot fietsverbindingen die de R0 kruisen.

3.3.7 Operationele doelstelling: Cultuur, jeugd, sport en verenigingsleven

3.3.7.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Het onderzoek naar de haalbaarheid van de oprichting van een cultuur- en congrescentrum met bovenlokale uitstraling in de Vlaamse Zuidrand is in uitvoering en op schema. Dit is een initiatief in samenwerking met het FoCI, het Facilitair Bedrijf (HFB) en het Team Vlaams Bouwmeester. Een externe partner begeleidt dit onderzoek.

Na de inkanteling van sectorsubsidies, ook voor de faciliteitengemeenten, heb ik ervoor gezorgd dat de Vlaamse verenigingen volop blijven ondersteund worden, ook als de gemeentebesturen hierin zouden tekortschieten. Daartoe treedt vzw 'de Rand' plaatsvervangend op daar waar gemeenten geen beleid voeren inzake jeugd en sport. Daar waar dit wel gebeurt, beschikt vzw 'de Rand' over een buffer om ongewenste effecten van de inkanteling te corrigeren.

3.3.7.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Het onderzoek naar de haalbaarheid van een nieuw Cultuur- en Congrescentrum in de Zuidrand verloopt volgens schema. De begeleidende stuurgroep zal het onderzoek verder opvolgen. Het onderzoek zal in het voorjaar 2019 worden opgeleverd.

Samen met vzw 'de Rand' onderzoek ik verder elk werkingsjaar de effecten van de inkanteling van jeugd- en sportsubsidies. De Vlaamse verenigingen en clubs mogen geen negatieve invloed ondervinden van het feit dat de subsidies niet langer geormerkt zijn. Vzw 'de Rand' beschikt over de middelen om waar nodig corrigerend op te treden.

3.3.8 Operationele doelstelling: Welzijn en Gezondheid, Vlabzorginvest

3.3.8.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Het decreet Vlabzorginvest is op 1 januari 2018 in werking getreden. Dit decreet streeft naar een maximale afstemming tussen het provinciale en het Vlaamse beleid. Apb Vlabinvest (zorgluik) werkt met twee indienrondes per jaar. Alle aanvragen worden doorgegeven aan het departement WVG dat op zijn beurt de aanvragen doorgeeft aan de betrokken agentschappen en afdelingen, die deze aanvragen aan het Vlaamse beleid toetsen.

De decretaal bepaalde duidelijkheid over voorrang voor Vlaams-Brabant/de Vlaamse Rand krijgt als volgt vorm: bij de jaarlijkse begrotingsopmaak -en telkens als een gewijzigde begrotingscontext daartoe noopt- is er een overleg tussen Vlabinvest en de verschillende agentschappen en afdelingen; het departement WVG coördineert deze overleg rondes en legt de besluitvorming over de toepassing van de voorrangsregeling per sector vast; dat verslag wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Beleidsraad WVG en na beslissing van de Beleidsraad bezorgd aan Vlabinvest. Bij concrete uitbreidingsrondes op dossierniveau informeren de agentschappen en afdelingen, langs het departement, Vlabinvest over hoe de algemene afspraken bij de begrotingsopmaak, of bij een gewijzigde begrotingscontext, op dossierniveau concreet zijn gemaakt. Vlabinvest informeert de Vlaamse entiteiten tijdens de genoemde overleg rondes over de meest relevante en actuele gegevens over aanwezige of nog ontbrekende capaciteit en over lopende of te verwachten Vlabinvest vragen.

3.3.8.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Tegen eind 2018 komt er een uitvoeringsbesluit om de nadere regels voor het in het decreet bepaalde overleg te bepalen. In het voorjaar van 2019 zal ik de nieuwe werkwijze evalueren in het Coördinatieplatform Stand van de Rand.

3.3.9 Operationele doelstelling: Toerisme

3.3.9.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

In de vorige jaren zijn er heel wat hefboomprojecten in de Vlaamse Rand en Brussel goedgekeurd. Het voorbije jaar heeft Toerisme Vlaanderen de aanloop naar de realisatie van deze projecten intensief begeleid en de internationale promotie ervan voorbereid. Deze hefboomprojecten zullen de komende jaren de toeristische aantrekkingskracht van Brussel en de Vlaamse Rand fors versterken.

3.3.9.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Hefboomprojecten

De projecten die in de vorige beleidsbrief vermeld zijn, zijn in uitvoering:

- In de periode 2018-2020 werk ik samen met Toerisme Vlaanderen volop rond de Vlaamse Meesters. In 2019 openen er heel wat Bruegel-projecten:
 - o In april zijn dat onder meer 'Feast of Fools, Bruegel herontdekt' in het Kasteel van Gaasbeek en 'Blik van Bruegel, reconstructie van een landschap' in Dilbeek.
 - o Vanaf eind juni kan men een jaar lang terecht in de Hallepoort voor het project 'Back to Bruegel' een multimediale onderdompeling in de eeuw van Bruegel.
 - o In het najaar van 2019 opent de expo 'The World of Bruegel in Black and White' in de Koninklijke Bibliotheek van België.
 - o Het project 'The Bruegel Experience' van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België krijgt een ietwat andere invulling en zal

focussen op een meer eigentijdse en kwaliteitsvolle beleving van de Bruegelcollectie in het Old Masters-museum zelf.

- Het project over het Zoniënwoud in Groenendaal krijgt steeds meer vorm. Het parcours van de belevingsvolle boomtoppenwandeling ligt zo goed als vast en het voorbereidend studiewerk loopt ten einde. Samen met de Vlaamse Bouwmeester lanceren wij in het najaar van 2018 de ontwerpwedstrijd. Opening is ten vroegste voor medio 2020.
- In de Plantentuin van Meise is de opdracht voor de lancering van een nieuw state-of-the-art onthaal- en bezoekerscentrum gelanceerd. Ten laatste in het voorjaar van 2020 kunnen de bezoekers hier terecht. Intussen worden er ook heel wat nieuwe tuinen ontworpen en aangelegd, in lijn met de identiteit en sterke punten van de Plantentuin. Met deze initiatieven versterkt de Plantentuin de mooie nationale en internationale groei die de voorbije jaren al werd ingezet.

KMMA

Op 8 december 2018 opent het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, na vijf jaar sluiting voor een intensieve renovatie, opnieuw de deuren. Toerisme Vlaanderen gaf voor enkele publieksgerichte onderdelen van dit project een subsidie in het kader van het impulsprogramma 'Vlaamse Regio's'. Ook was de vernieuwing van het KMMA een proefproject in het kader van familievriendelijkheid.

Fiets- en wandelnetwerken

Het wandelnetwerk Brabantse Kouters wordt geopend in september 2018. Dit wandelnetwerk omvat 250 km wandelpaden in Vlaams-Brabant met verschillende startplaatsen en kleinschalige spelelementen en loopt door de gemeenten Affligem, Asse, Londerzeel, Wemmel, Merchtem en Opwijk. Een belangrijke thematische insteek en toeristische troef voor het wandelnetwerk zijn hop en bier. Zo werd een thematische route ontwikkeld waarbij de link naar lokale ondernemers (bierbrouwers, typische cafés, ...) wordt gelegd. Ook werden het afgelopen jaar netwerkcafés voor ondernemers georganiseerd om het wandelnetwerk te leren kennen en ideeën uit te wisselen rond commerciële productontwikkeling en beleving.

3.3.10 Operationele doelstelling: Integratie en inburgering

3.3.10.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

In het werkjaar 2017-2018 werden de samenwerkingsovereenkomsten voor de drie proeftuinen (Sint-Pieters-Leeuw, Vilvoorde en Dilbeek) afgesloten.

Focusgroepen met partners en gemeentelijke onthaal- en loketmedewerkers hebben de signalen van de screeningsgesprekken afgetoetst. Het doel was zowel feedback over de signalen te vragen als te polsen naar mogelijke acties als antwoord op de signalen.

De proeftuin van Stad Vilvoorde legde de focus op gezinnen met (schoolgaande) kinderen onder de 18 jaar enerzijds en op de verhoging van de toegankelijkheid van het vrijetijdsaanbod binnen de stad anderzijds. Voor de proeftuin Vilvoorde werden signalen ingezameld door bevragingen met zowel de doelgroep, als de partners en de stad.

Het Agentschap I&I heeft vervolgens op basis van de signaleninzameling aanbevelingen geschreven op maat van de drie proeftuinen. Op basis van de aanbevelingen die het Agentschap I&I formuleerden werd een lokaal plan van aanpak opgemaakt. Het bevat beleidsacties om de toegankelijkheid van het interne en externe aanbod voor anderstalige nieuwe inwoners van buitenlandse origine te verhogen. Het lokaal bestuur heeft de acties bepaald in samenwerking met het Agentschap I&I.

De lokale besturen hebben de regierol over de uitvoering van de acties. De fase van de uitvoering van de acties loopt van mei 2018 tot en met december 2018.

De intergemeentelijke samenwerking SIMO tussen de faciliteitengemeenten Wemmel, Sint-Genesius-Rode, Wezembeek-Oppem, Drogenbos en Linkebeek werkte in het werkjaar 2017-2018 verder rond de twee beleidsdoelstellingen: de realisatie van een breed onthaal- en integratiebeleid enerzijds en van lokale acties ter verbetering van participatie en integratie van kansengroepen en nieuwkomers in het bijzonder anderzijds. De inzet van toeleiders in diversiteit van Pin vzw vormt een speerpunt voor de doelstellingen op actieniveau. Zij leiden de doelgroep toe naar een breed sport- en vrijetijdsaanbod. Met SIMO-tussenkomen werden verder financiële drempels tot participatie weggewerkt. De website werd up to date gehouden en onthaalrugzakjes en SIMO-passen zijn veelvuldig uitgereikt.

De reguliere activiteiten binnen SIMO, zoals het babycafé en de occasionele kinderopvang in Wezembeek-Oppem, blijven draaien. Beide maken nu deel uit van het gemeentelijk aanbod. Daarnaast vinden twee SIMO-dagen plaats in de zomermaanden, met een uitstap naar Sea Life in Blankenberge. Voor de organisatie van ouderklassen in de scholen is een draaiboek opgesteld. Tot slot werd verder gewerkt aan een omgevingsanalyse op maat van de gemeente Linkebeek. Deze initiatieven komen voort uit een evaluatie van het aanbod aan de hand van een klankbordgroep, gevolgd door een bijsturing en aanvulling met nieuwe acties.

Sinds januari 2018 wordt ingezet op projectverankering. In dit kader werd in mei een netwerkdag georganiseerd met in de namiddag een vorming over de communicatiewaai, gegeven door het Agentschap I&I.

3.3.10.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

In het werkjaar 2018-2019 zal het proeftuinenproject Vlaamse Rand worden geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie zal een draaiboek worden opgemaakt. In dit draaiboek komen de methodieken, tools, inzichten en beleidsinstrumenten voor een horizontale aanpak, de verhoging van de toegankelijkheid en een geïntegreerde werking gebundeld aan bod.

Het draaiboek zal dienen als instrument voor de verdere uitrol van het project in de brede Vlaamse Rand.

De resterende looptijd van het SIMO-project tussen vijf van de zes faciliteitengemeenten in de rand van Brussel is vooral een verankeringsfase. De uitdaging ligt voornamelijk in de verankering van de realisatie van de eerste beleidsdoelstelling, namelijk het streven naar een breed onthaal- en integratiebeleid. Het project heeft hierin immers een eerder sturende rol. Bij de realisatie van de tweede beleidsdoelstelling (de lokale acties ter verbetering van participatie en integratie) is er eerder sprake van een ondersteunende rol, waarbij de duurzaamheid van deze dienstverlening los staat van de projectduur.

In het najaar wordt specifiek ingezet op ouderparticipatie van de doelgroep in scholen, dit in samenwerking met vzw Pin. Daarnaast komt er ter ondersteuning van ouders toeleiding op maat naar de Ezelsoor boekenkaftdagen, dit in samenwerking met de vzw 'de Rand'. Verder wordt ingezet op de realisatie van draaiboeken, en een geïntegreerde omgevingsanalyse met een rapport met aanbevelingen.

Met het oog op een duurzame verankering streven wij naar een verlenging van de projectduur tot eind april 2019. Vertrekkend vanuit de belangrijke meerwaarde van dit interlokaal project zoeken wij naar andere subsidiekanalen om de structurele werking van een essentieel onthaal- en integratiebeleid (financieel) te versterken.

De samenwerking met de vzw 'de Rand' inzake taalpromotie en taalbeleid blijft behouden en moet ook de nieuwe lokale beleidsmakers een aantal handvaten en instrumenten bieden ter ondersteuning van een gemeentelijk onthaal-, integratie- en taalbeleid.

3.4 Strategische doelstelling: Het Groene karakter van de Rand bewaken

3.4.1 Operationele doelstelling: Waardevolle natuur koesteren en versterken

3.4.1.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

ANB werkte ook in 2018 aan verschillende projecten ter uitbreiding van het toegankelijk groen in de Vlaamse rand. In de noordelijke groenpool werd de wandelverbinding 'Basiliek tot Basiliek' geopend, waarmee een recreatieve verbinding van verschillende groengebieden werd gefinaliseerd. ANB startte een samenwerking met het Agentschap Plantentuin Meise om de uitbouw van een internationaal netwerk van toptuinen in de Rand te realiseren als opstap naar een verdere uitbreiding van de samenwerking met partners als Cultuur Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen en private ondernemers. In de westelijke groenpool werd een natuurbeheerplan met toegankelijkheidsregeling gefinaliseerd voor het domein Wolfspuiten (65 hectare, Dilbeek). De openstelling van de Museumtuin in Gaasbeek werd uitgebreid en het onthaal tijdens de Hyacintenvloei in Halle (zuidelijke groenpool) verbeterd. ANB investeert in de ontsluiting van het Zoniënwoud door de inrichting van belevingsvolle toegangspoorten. Binnen de poort Groenendaal wordt via het project Mysterieus en Majestueus werk gemaakt van een vernieuwd bosmuseum en een 'canopy walk' met ondersteuning van Toerisme Vlaanderen. Het strategische project Horizon+ zet in op een verbeterde toegankelijkheid en uitwisseling tussen de woonkernen en het woud. Een ontwerp voor de site Panquin werd samen met een ecologische groenverbinding ontwikkeld binnen de herinrichting van deze voormalige kazerne. Delen van het Zoniënwoud werden in 2017 erkend als UNESCO werelderfgoed. De opening van het ecoduct in Groenendaal vormde in 2018 het sluitstuk van het Life OZON-project. ANB realiseerde gerichte aankopen in de Vlaamse Rand in functie van een uitbreiding van het toegankelijk groen en in uitvoering van het regeerakkoord van de Vlaamse regering dat stelt dat de Vlaming meer moet kunnen genieten van natuur. Rekening houdend met de draagkracht van deze natuur, werd een wijziging van de wetgeving voor een omkering van dit toegankelijkheidsprincipe voor de domeinen van ANB gerealiseerd. De bezoekers (voetgangers) zullen hierdoor overal mogen wandelen in de natuurdomeinen en dus de paden mogen verlaten, tenzij een toegankelijkheidsregeling dit anders aangeeft. Lokale initiatieven voor meer en toegankelijk groen worden in de drie groenclusters ondersteund. Gemeenten in de ruime Vlaamse Rand kunnen een gewestelijke tegemoetkoming vragen voor de aankoop en inrichting van nieuwe, kwaliteitsvolle groenzones. In Zaventem, Machelen, Vilvoorde, Drogenbos, Halle, Ternat en Affligem werden projectsubsidies toegekend.

3.4.1.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

Ik heb in het voorbije jaar opnieuw goed samengewerkt met mijn collega Joke Schauvliege, bevoegd voor Omgeving en Natuur, om werk te maken van het groene karakter van de Rand (via aankopen, de goedkeuring van natuurbeheerplannen, de opstelling van het Zoniënwoud, omgekeerde toegankelijkheid, subsidies aan gemeenten voor de aanleg van groen, ...).

ANB zet prioritair in op de verdere uitbreiding en versterking van toegankelijk groen in de Vlaamse rand rond Brussel. Er wordt geïnvesteerd in een belevingsvolle toegankelijke inrichting van de Vlaamse domeinen in de rand door inrichting, aanduiding van speelzones en samenwerking met partners en vrijwilligers. Deze inspanningen dragen bij aan een netwerk van toplocaties in de Vlaamse Rand als hoogwaardig internationaal product. De openstelling en beleving van het domein Gaasbeek-Groenenberg wordt verzekerd bij de uitvoering van het nieuwe beheerplan. ANB investeert in de promotie, inrichting en beheer van de internationale rozentuin van park Coloma. De prachtige siertuin wordt verder uitgebouwd als toonbeeld van een duurzaam beheerde rozentuin met internationale uitstraling. In het natuureservaat Wolfspuiten wordt in uitvoering

van het beheerplan geïnvesteerd in onthaalinfrastructuur. Het domein Ter Rijst krijgt naast zijn natuurfunctie ook een culturele en recreatieve invulling. Het project 'Mysterieus & Majestueus' zet in op de ontwikkeling van een topattractie in de poort Groenendaal. Naast de uitbreiding van de bestaande groene kernen, wordt geïnvesteerd in de groen-recreatieve verbinding ervan. Bij het ontwerp van grote infrastructuurprojecten wordt gezorgd voor landschappelijke inpassing en ontsnippering via het behoud van open ruimte en de inrichting van groen-recreatieve verbindingen die het groene karakter van de Vlaamse rand versterken. Lokale initiatieven voor meer en toegankelijk groen door alle partners in de ruime Vlaamse Rand worden gestimuleerd door ondersteuning bij de aankoop en/of inrichting van nieuwe, toegankelijke en kwaliteitsvolle groenzones.

3.4.2 Operationele doelstelling: Open Ruimte

3.4.2.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

Binnen het kader van het landinrichtingsproject Plateau van Moorsel zijn de werken aan het deelplan Zeen en buffering beken (Zaventem - Sterrebeek en Wezembeek) afgerond. In het landinrichtingsproject Land van Teirlinck zijn de inrichtingsplannen Kapittelbeek (Beersel - Dworp) en Neerdorp (Beersel - Lot) afgerond. In het landinrichtingsproject Molenbeek-Maalbeek (Asse) zijn de onderdelen infrastructuurwerken en Kerremanspark afgerond. Deze vier projecten werden feestelijk geopend en kregen de nodige media-aandacht.

Ook de werken aan het deelplan Woluwewandelpad (Zaventem - Machelen) zijn afgerond in 2018. In het landinrichtingsplan Molenbeekvallei (Beersel en Sint-Genesius-Rode) werden de deelplannen voor de Alsebergse Beemd (Beersel-Alseberg), Wauwering-Eikenheide-Elsemheide (Beersel) en Destelheide (Dworp) uitgewerkt en aan een openbaar onderzoek onderworpen. Het landinrichtingsplan Hooghof (Asse-Wemmel) werd goedgekeurd en de technische plannen worden voorbereid.

Een openbaar onderzoek omtrent het landinrichtingsplan Maalbeekvallei (Grimbergen) is gestart en wordt nog in 2018 voorgelegd voor goedkeuring. Het landinrichtingsplan IJsevallei (Overijse en Hoeilaart) ligt ter goedkeuring voor.

3.4.2.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

In 2019 gaat de uitvoering van het landinrichtingsproject Hooghof van start. De studies rond nieuwe landinrichtingsplannen voor Groene Noordrand (Asse-Meise-Wemmel-Grimbergen), Woluwe-Trawool-Floordambos (Vilvoorde-Machelen) en Noskoem (Zaventem) zijn aanbesteed in 2018 en worden beëindigd in 2019. In 2019 worden op basis van die studies drie nieuwe landinrichtingsplannen uitgewerkt.

Met 'De Werkvennootschap' wordt in het kader van de herinrichting van de R0 afgestemd over open ruimte.

In 2019 wordt gestart met de werken 'Alsebergse Beemd' in Beersel in uitvoering van het landinrichtingsplan Molenbeekvallei, dat werd goedgekeurd 7 april 2017.

3.4.3 Operationele doelstelling: Landbouw betere kansen bieden

3.4.3.1 Beleidsmaatregelen gerealiseerd in het voorbije werkjaar

VLM nam in 2018 deel aan overleg rond de realisatie van korteketenlandbouw in het Pajottenland en stelde haar expertise ter beschikking van het PDPO-project van KVLV, Vrouwen met Vaart. VLM volgt dat project op vanuit de stuurgroep. Het project moet land- en tuinbouwers in de Vlaamse Rand stimuleren en instrumenten aanreiken om duurzame land- en tuinbouwproducten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te leveren.

In 2018 is het project 'Zennebeemden' geselecteerd als één van de 14 projecten in het kader van de oproep Water-land-schap.

3.4.3.2 Beleidsmaatregelen gepland in het volgende werkjaar

VLM zal ook in 2019 het korteketenproject van 'Vrouwen met Vaart' opvolgen en advies verlenen bij de begeleiding rond de vermarkting van duurzame landbouwproducten met Brussel als potentiële markt.

'Het project 'Zennebeemden' wordt uitgevoerd binnen het landinrichtingsproject Water-Land-Schap onder begeleiding van de VLM.'

4 Bijlage

4.1 Begroting 2018

SD	Omschrijving	Begrotingsartikel	Omschrijving	
SD 1	Initiëren en coördineren van een inclusieve beleidsaanpak voor de Vlaamse Rand.	PJ0-1PHF2A-WT	Rechtstreekse initiatieven voor een gecoördineerd Randbeleid	1.344.000 euro
SD 2	Initiëren en coördineren van een inclusieve beleidsaanpak voor de Vlaamse Rand.	PJ0-1PHF2Y-IS	INTERNE STROMEN - EVA VZW 'DE RAND'	5.716.000 euro
SD 3	De Vlaamse Rand vanuit andere beleidsdomeinen en invalshoeken Initiatieven veelal gefinancierd vanuit de andere beleidsdomeinen	/		
SD 4	Het Groene karakter van de Rand bewaken	/		

4.2 Regelgevingsagenda

SD 1 - Rechtstreekse initiatieven voor een gecoördineerd Randbeleid

REGELGEVINGSPROJECTEN

Nihil.

DECREETSEVALUATIES

Nihil.

SD 2 - VZW "De Rand": eerste partner voor het Vlaamse Randbeleid

REGELGEVINGSPROJECTEN

Nihil.

DECREETSEVALUATIES

Nihil.

SD 3 - De Vlaamse Rand vanuit andere beleidsdomeinen en invalshoeken

REGELGEVINGSPROJECTEN

Nihil.

DECREETSEVALUATIES

Nihil.

SD 4 - Het Groene karakter van de Rand bewakenREGELGEVINGSPROJECTEN

Nihil.

DECREETSEVALUATIES

Nihil.

- 4.3 Wijze waarop gevolg is gegeven aan de moties en resoluties
- 4.4 Opvolging aanbevelingen van het Rekenhof
- 4.5 Opvolging arresten van het Grondwettelijk Hof en het Hof van Justitie